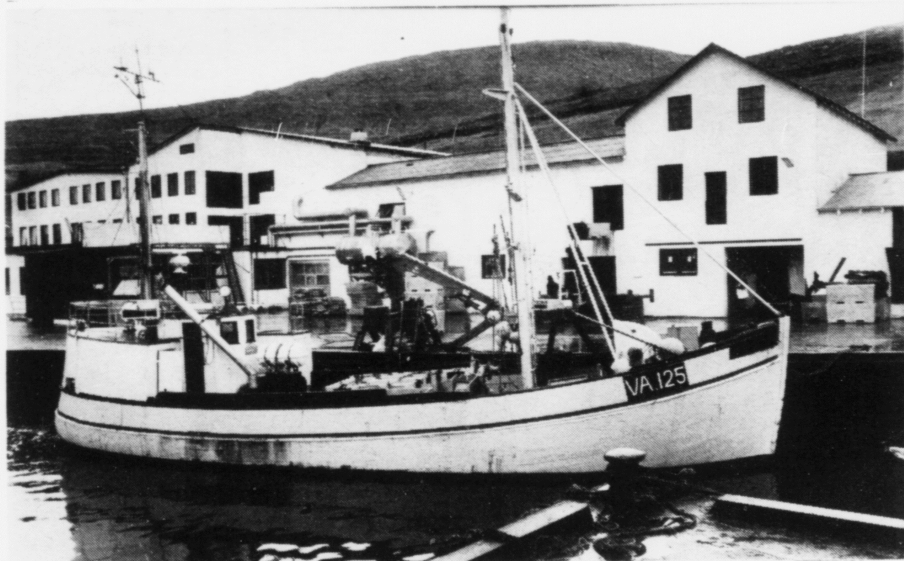

Ein stórir partur av útróðrarflotanum er alt ov gamal og eitur at skiftast út

varð hesin fiskur stuðlaður við 50 milliónum tilsamans, men hesi seinnu árin og eitt ár fram verður hann skattaður við heilum 140 milliónum.

Nú vita vit, at hesar milliónir koma ikki allar frá útróðrarfiski, men vit vita eisini, at so gott sum allar útróðrarfiskur liður undir hesi byrðu.

Tað vil siga, at tann heildarloysn, sum varð ætlað til at tryggja útróðrinum rimilg kor, nú er broytt til tað øvuga, til ein órimiligan skatt á útróðrarvinnuna.

Tað er eyðsæð, at hesin skattur fyrst og fremst rakar inntøkurnar hjá útróðrarmonnum. Tað skal ikki noktast fyrri, at myndugleikarnir hetta seinasta árið hava bót um henda inntøkmuss við beinleiðis studningi. Harafturat verður nú rakstrarstudningur eisini veittur.

útróðrarflotin 44 ára gamal

Men tað skerst ikki burtur, segði Frits Olsen, at tann fœri politikkur ikki hevur verið stimbrandi fyrri útróðrarflotan, ella í øllum førum ikki hevur rokkið til fyrri at halda uppi ta økonomisk sunnu vinnu, sum útróðrin av rettum kundi verið.

Hyggja vit at iløguhuginum til endurnýgging av útróðrarflotanum, siggja vit, at bátatalið stendur í stað, samstundis sum meðalaldurin er heili 44 ár. Iløguætlanin fyrri fiskiflotan, sum landsstýrið legði fyrri 4 ár, umfataði — sum kunnugt — ongar útróðrarbátar.

Rakstrarhugin tyktist eisini at vera dvínandi. Meðan linubátarnir í 1977 settu 140 túsund stampar, settu teir bara 90 túsund stampar í 1983. Rokna vit veiðuna til 150 pund upp á

stampin í 1977, hevur gongdin verið, at í 1983 fekt bara 80 pund upp á stampin.

Sostatt hevur eisini tann samlaða veiðan hjá linubátum verið minkandi, nevniliga úr 21 túsund tons í 1977 niður í eini 7 túsund tons í 1983. Samstundis øktist veiðan av toski og hýsu fyrri hin partin av flotanum úr 22 túsund tons í 1977 upp í 38 túsund tons í 1983.

Prisstýring spælt fallitt

Hetta visir eisini, at tann prisstýring av fiskiveiðini, sum Ráfiskagrunnurin hevur fœrt, hevur spælt fallitt. Tann nógvi studningur, sum annar fiskur hevur fingið fram um tosk og hýsu, hevur í hvussu so er ikki tryggjað útróðrarflotanum veiðuna og úrtøkuna og ótarnað at royna á tilætlað málíð fyrri hesum prispolitikki var. Heldur ikki er nœkur trygd fingin móti ovurveið av hesum fiskastovnum, sum fiskifróðingar óivað kunnu ásanna.

Skal veiðistýring vera, so má tann stýring, sum útróðrarmenn hava vist á gjøgnum nógvar ár, nevniliga at ávísa ymiskan reiðskap til ymisk økir, takast upp til endurskoðan.

Inn- og útgjalding!

Tær fyrr nevndu árliku útgjaldingarnar úr Ráfiskagrunninum eru ikki fult mál fyrri, hvussu nógvar annar fiskiskapur hevur verið stuðlaður gjøgnum prísasetingina.

Til demis vórðu útgjaldnar 90 milliónir úr Ráfiskagrunninum í 1984. Men við tað, at toskur og hýsa hetta árið lótu 33 milliónir inn í grunnin, vóru heilar 123 milliónir

brúktar til at halda prísinum á øðrum fiskasløgum uppi við.

Av hesum vórðu goldnar til upsan 78 milliónir, blálonguna 14 milliónir og kongafiskin 16 milliónir. Hetta alt bara eftir einum ári.

Hetta tekur seg aftur í 1985. Tá er játtanin 60 milliónir og inngjaldingin frá toski og hýsu 58 milliónir. Til prísstuðul av øðrum fiskasløgum verða sostatt brúktar 118 milliónir. Av hesum fær upsin 74 milliónir, blálongan 10 milliónir og kongafiskurin 20 milliónir.

Ikki skynsom prisstýring

Tað er vert at merkja, at játtanin hetta árið er minkað við 30 milliónum, uttan at stuðulin til upsa, blálongu og kongafisk er minkaður. Hetta letur seg gera við at hækka skattin á toski og hýsu við ti, sum játtanin varð lækkað.

Tað er eisini vert at merkja, at tað er upsin, sum hesi bæði árin fer við allari játtanini til Ráfiskagrunnin.

Spurningurin er so, um hetta er skynsom prisstýring. Svárið má vera eitt avgjort nei.

Øll vita, at upstovnurin hesi seinastu árin hevur verið trároyndur, so hann nú telst millum teir hœttu fiskastovnarnar. Eisini visa kanningar, at meðalvektin á saltupsaflokum er fallin frá 1400 grammum í 1983 niður í 1200 gramm í 1985.

Nú vita vit, at prísasetingin við sinum skatti á útróðrarfiski stuðlar undir hesa stovnsjóttandi veiðu.

Min niðurstøða kann tí bara vera, at henda prisstýring hevur spælt fallitt.

Fœrt trolarapolitikk

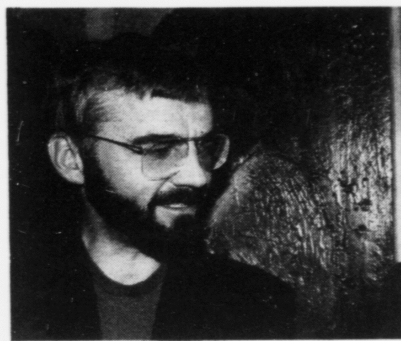
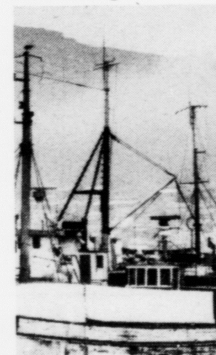
At enda segði Frits Olsen:

— Samanumtikið má sigast um heildarloysnina frá 1975, at hon, sum var ætlað at vera eitt útróðrarpolitiskt tiltak, sum fráleið gjørdist til eitt trolarapolitiskt amboð, sum nú og fram yvir verður brúkt alt meir og meir imóti útróðrinum.

Sum sagt, so gjalda toskur og hýsa fyrri tey áðurnevndu 11 árin 93 milliónir inn í grunnin. Harafturimóti fær upsin 410 milliónir, kongafiskur og blálonga fáa tilsamans 190 milliónir, meðan onnur fiskasløg fáa 110 milliónir.

Hetta hevur tvungið útróðrin út í eina aðra studnings- og avgjaldskipan, sum hann ikki kann vera nøgdur við, og sum fritetur landsins myndugleikar frá at føra ein aktivan og miðvisan útróðrarpolitikk.

Kravið frá útróðrarvinnuni má tí vera, at landsins myndugleikar fara undir eina heildarætlan fyrri fiskivinnuna, har útróðrin eigur sama sjálvsagða lut, sum trolaravinnan hevur í dag, segði Frits Olsen, formaður í Klaksvíkar Útróðrarfelag.

Kjartan Hoydal:

Rómin verður fiskaður omanav

— Hóast tilgongdin í toska- og upsastovninum hevur verið yvir meðal onkur av teimum seinastu árunum, so er veiðtrýstið somikið stórt, at «rómin» verður fiskaður omanav beinanveg. Hetta rakar fyrst útróðrin, sum krevur, at stovnarir eru væl fyrri, um vinnan skal vera lønandi.

Hýsan hevur ikki síðani mitt í sjeitiárunum havt tilgongd yvir meðal og er tí í lótni á einum sera lágun staði, og rakar hetta eisini útróðrin.

2. Nógvar royndir hava verið gjørdar bæði í Føroyum og aðrastaðni at gera linuna munadyggari. Hesar royndir hava miðjað móti at lætta um egningina og at gera linuna fiskiligari.

Seinastu árin er eisini øktur áhugi fyrri bœttum agni. Orsøkin til at áhugin fyrri linuveiði (og snellu-) hevur verið vaksandi er hin økti oljuprisurin, sum ger tað ringt at fáa trolarar at bera seg.

Egningarspurningurin hjá størri skipum má haldað at vera loystur við teimum egningarmaskinum, sum nú eru at fáa, og langt er komið við egningarmaskinum til deksfær. Meira óvist er enn, hvar niðurstøðan er av teimum nógvar royndunum at bota um hýkarar, teymarnar og ryggin og í sjálvari riggingini av linuni.

Alt bendir á, at við bœttum hýkum og monofilament teymum og ryggi ber til at økja um veiðuna við upp í 70%, men at tað neyvan ber til at nýta hesa bœttu linu úr stampi, arbeiðast má upp á ein annan máta.

Hóast tilgongdin í toska- og upsastovninum hevur verið